

U S T A W A

z dnia 2026 r.

o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 i 1302 oraz z 2026 r. poz. 26) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, wzajemnego informowania się o

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawę z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, ustawę z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, ustawę z dnia 17 lipca 1997 r. o stosowaniu szczególnych rozwiązań w związku z likwidacją skutków powodzi, która miała miejsce w lipcu 1997 r., ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawę z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawę z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne, ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, ustawę z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawę z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych, ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawę z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, ustawę z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, ustawę z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg, ustawę z dnia 9 sierpnia 2019 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r., ustawę z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, ustawę z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, ustawę z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym, ustawę z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, ustawę z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej, ustawę z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych, ustawę z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu, ustawę z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka - „Aktywny rodzic”, ustawę z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego oraz ustawę z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, ustawę z dnia 12 września 2025 r. o bonie ciepłowniczym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia wysokości cen energii elektrycznej.

potrzebach i udzielonej pomocy osobom, o których mowa w ust. 1, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.”,

2) w art. 6:

a) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) deinstytucjonalizacja – proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i społeczności lokalnej, w tym o charakterze profilaktycznym, który ma na celu zastąpienie opieki instytucjonalnej wsparciem świadczonym na poziomie społeczności lokalnej;”,

b) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) osoba w kryzysie bezdomności – osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości stałego zamieszkania, a także osobę korzystającą w procesie wychodzenia z bezdomności ze wsparcia w mieszkaniu treningowym lub innej formy wsparcia realizowanej w mieszkaniu na czas określony, przygotowującej tę osobę pod opieką specjalistów do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającej w codziennym funkcjonowaniu;”,

c) po pkt 10 dodaje się pkt 10a w brzmieniu:

„10a) osoba wymagająca wsparcia w codziennym funkcjonowaniu – osobę, która ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymaga wsparcia lub opieki w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności spraw życia codziennego;”,

d) pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) praca socjalna – profesjonalną i interdyscyplinarną działalność zawodową, opartą na metodyce pracy socjalnej, mającą na celu wspieranie osób, rodzin oraz grup społecznych w poprawie jakości życia oraz w przezwyciężaniu trudności, uwzględniającą zachodzące zmiany społeczne, potrzeby rozwojowe, a także możliwości wzmacniania pozycji i samodzielności osób objętych wsparciem;”,

e) po pkt 14 dodaje się pkt 14a w brzmieniu:

„14a) kręgi wsparcia – formę organizowania i udzielania wsparcia w codziennym funkcjonowaniu osobom i rodzinom, w postaci sieci osób udzielających wsparcia,

działających w celu uwzględniania potrzeb, osób oraz rodzin w zakresie prowadzenia niezależnego życia w społeczeństwie. Sieć ta obejmuje w szczególności osoby spokrewnione, sąsiadów, wolontariuszy, instytucje i organizacje działające na rzecz osób i rodzin oraz specjalistów.”,

f) po pkt 18 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 19 w brzmieniu:

„19) streetworking – usługę społeczną, w tym prowadzoną jako praca socjalna, obejmującą wsparcie mające na celu poprawę sytuacji życiowej oraz rozwiązywanie problemów socjalnych, zdrowotnych, społecznych i innych, świadczoną osobom doświadczającym wykluczenia społecznego lub zagrożonym wykluczeniem społecznym w miejscu pobytu tych osób, w miejscach niemieszkalnych, a także poza instytucjonalnymi formami pomocy, w formie zindywidualizowanej i ukierunkowanej na ich potrzeby, oraz z poszanowaniem ich godności i prawa do samostanowienia.”;

3) w art. 7:

a) po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) sprawowania opieki nad osobą wymagającą wsparcia w samodzielnym funkcjonowaniu;”,

b) pkt 13 otrzymuje brzmienie:

„13) alkoholizmu, narkomanii lub innych uzależnień;”,

4) w art. 11 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku stwierdzenia przez pracownika socjalnego marnotrawienia przyznanych świadczeń, ich celowego niszczenia lub korzystania w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawienia własnych zasobów finansowych może nastąpić ograniczenie świadczeń, odmowa ich przyznania, uchylenie decyzji o przyznaniu świadczenia albo przyznanie pomocy w formie świadczenia niepieniężnego.”;

5) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. W przypadku stwierdzonych przez pracownika socjalnego dysproporcji między udokumentowaną wysokością dochodu a sytuacją majątkową osoby lub rodziny, wskazującą, że osoba ta lub rodzina jest w stanie przezwyciężyć trudną sytuację życiową, wykorzystując własne zasoby majątkowe, w szczególności w przypadku posiadania znacznych zasobów finansowych, wartościowych przedmiotów majątkowych lub nieruchomości, można odmówić przyznania świadczenia lub uchylić decyzję przyznającą świadczenie.”;

6) użyte w art. 13 w ust. 4, w art. 17 w ust. 1 w pkt 7 i 15, w art. 39 w ust. 3, w art. 48a w ust. 1–2f, w ust. 2g w pkt 2 w lit a, w ust. 2h, w ust. 3, w ust. 3a pkt 1, w ust. 5 i 5a, i w ust. 11, w art. 49 w ust. 1, w ust. 3 i 4, w ust. 6–8, w art. 51 w ust. 4 i 5, w art. 97 w ust. 1a, w art. 101 w ust. 2 oraz w art. 108 w ust. 1a, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „osoba bezdomna” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „osoba w kryzysie bezdomności”;

7) w art. 16b:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Gmina, powiat i samorząd województwa opracowują odpowiednio gminną, powiatową i wojewódzką strategię polityki społecznej.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Strategia, o której mowa w ust. 1, opracowana przez gminę, powiat i samorząd województwa określa usługi społeczne w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, oraz zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338), zlecane w trybach, o których mowa w tej ustawie.”,

8) po art. 16b dodaje się art. 16c w brzmieniu:

„Art. 16c. 1. Strategia, o której mowa w art. 16b, opracowana przez gminę, powiat i samorząd województwa jest realizowana poprzez lokalny plan rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

2. Gminny, powiatowy lub wojewódzki plan rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji, o którym mowa w ust. 1:

1) przygotowywany jest w porozumieniu z podmiotami ekonomii społecznej, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej i innymi podmiotami i instytucjami, na zasadach określonych przez gminę, powiat lub samorząd województwa;

2) obejmuje kwestie usług społecznych, w tym proces ich deinstytucjonalizacji oraz sposób realizacji tych usług, w szczególności tryby ich zlecenia, harmonogram realizacji poszczególnych działań oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację.

3. Plan rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji przyjmowany jest na okres 3 lat.

4. Plan rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji może zastrzec usługi społeczne, w których pierwszeństwo realizacji ma podmiot ekonomii społecznej, o którym mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 806).

5. Plan finansowy planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji stanowi załącznik do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostek samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 226 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, 1844 i 1846).”;

9) w art. 17:

a) w ust. 1:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) opracowanie i realizacja gminnej strategii polityki społecznej, zgodnej ze strategią rozwoju gminy, o której mowa w art. 10e ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;”,

– po pkt 18 dodaje się 18a w brzmieniu:

„18a) szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu gminy oraz organizowanie wsparcia zawodowego w postaci superwizji i zapewnienie środków na ten cel;”

b) w ust. 2:

– po pkt 3b dodaje się pkt 3c i 3d w brzmieniu:

„3c) prowadzenie streetworkingu;

3d) inicjowanie i wspieranie tworzenia kręgów wsparcia;”

– po w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) współpraca z ośrodkami wsparcia ekonomii społecznej, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, w szczególności w zakresie upowszechniania oferty tych ośrodków dotyczącej możliwości podjęcia pracy w przedsiębiorstwie społecznym oraz skorzystania z reintegracji społecznej i zawodowej w podmiotach ekonomii społecznej.”

10) w art. 19:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) opracowanie i realizacja powiatowej strategii polityki społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;”;

b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) podejmowanie planowych działań mających na celu zapewnienie dzieciom i młodzieży skierowanych decyzją sądu do domu pomocy społecznej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego albo specjalnego ośrodka wychowawczego, powrotu do rodziny biologicznej, a gdy nie jest to możliwe poszukiwania miejsca w rodzinnej pieczy zastępczej oraz sporządzanie i realizacja planu pomocy dziecku;”;

c) pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;”;

d) pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu oraz organizowanie wsparcia zawodowego w postaci superwizji i zapewnienie środków na ten cel;”;

e) w pkt 19 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 20 w brzmieniu:

„20) współpraca z ośrodkami wsparcia ekonomii społecznej, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, w szczególności w zakresie upowszechniania oferty tych ośrodków dotyczącej możliwości podjęcia pracy w przedsiębiorstwie społecznym oraz skorzystania z reintegracji społecznej i zawodowej w podmiotach ekonomii społecznej.”;

11) w art. 21:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) opracowanie, aktualizowanie i realizacja wojewódzkiej strategii polityki społecznej będącej integralną częścią strategii rozwoju województwa obejmującej w szczególności programy: przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, profilaktyki i

rozwiązywania problemów alkoholowych, współpracy z organizacjami pozarządowymi - po konsultacji z powiatami;”;

b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) organizowanie kształcenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej, w tym prowadzenie publicznych szkół służb społecznych, organizowanie szkoleń oraz innych form wsparcia zawodowego i kompetencyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem superwizji oraz zapewnienie środków na ten cel;”;

c) po pkt 4a dodaje się pkt 4b w brzmieniu:

„4b) monitorowanie dostępu do wsparcia zawodowego i kompetencyjnego kadr pomocy społecznej z terenu województwa, ze szczególnym uwzględnieniem superwizji i szkoleń;”;

12) w art. 22:

a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) prowadzenie rejestru domów pomocy społecznej, rejestru domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rejestru mieszkań treningowych i wspomaganych, rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej, miejsc udzielania tymczasowego schronienia oraz jednostek specjalistycznego poradnictwa;”;

b) po pkt 8 dodaje się pkt 8b w brzmieniu:

„8b nadzór nad jakością usług świadczonych w mieszkaniach treningowych i wspomaganych prowadzonych przez podmioty, o których mowa w art. 53 ust. 3 pkt 3, dla których minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określił standardy;”;

c) pkt 9 i 9a otrzymują brzmienie:

„9) kontrola jakości usług, w tym w zakresie przestrzegania praw osób korzystających z usług oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, o których mowa w pkt 8, wykonywanych przez podmioty niepubliczne na podstawie umowy z organami administracji rządowej i samorządowej;

9a) kontrola jakości usług, w tym w zakresie przestrzegania praw osób korzystających z usług, świadczonych przez domy pomocy społecznej prowadzone nie na zlecenie organu jednostki samorządu terytorialnego przez podmioty niepubliczne, o

których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2–4; oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, o których mowa w pkt 8;”;

13) w art. 23:

a) w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) analiza skuteczności pomocy społecznej, w tym analiza zjawiska niekorzystania z prawa do świadczeń pomocy społecznej;”;

b) uchyla się ust. 3 i 4,

c) w ust. 4a zdanie drugie otrzymuje brzmienie: „Jednostki organizacyjne pomocy społecznej przekazują dane do rejestru centralnego.”;

d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego prowadzi i rozwija system teleinformatyczny służący do realizacji zadań określonych w ustawie oraz udostępnia system jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej.”;

e) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej termin wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających realizację zadań wynikających z ustawy w systemie o którym mowa w art. 5.”;

14) po art. 23a dodaje się art. 23b w brzmieniu:

„Art. 23b. 1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej są obowiązane, na żądanie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, do niezwłocznego przekazania informacji oraz danych, w tym danych osobowych, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, w przypadkach uzasadnionych koniecznością natychmiastowego reagowania, w szczególności w sytuacjach: nadzwyczajnych, kryzysowych, zagrażających życiu lub zdrowiu osób korzystających z pomocy społecznej, wymagających pilnych działań systemowych lub koordynacyjnych na poziomie krajowym, o istotnym znaczeniu społecznym lub publicznym.

2. Zakres przekazywanych informacji i danych ogranicza się do danych niezbędnych do osiągnięcia celu, o którym mowa w ust. 1, może obejmować dane dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej, pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz funkcjonowania systemu pomocy społecznej.

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego jest administratorem danych osobowych przetwarzanych w ust. 1 i zapewnia odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu ich ochrony.

4. Odmowa przekazania informacji lub danych, o których mowa w ust. 1, nie może być uzasadniana przepisami o ochronie danych osobowych, jeżeli żądanie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego spełnia warunki określone w ust. 1 i 2.”;

15) w art. 25:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organy administracji rządowej i samorządowej, zwane dalej "organami", mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy oraz przedsiębiorstwom społecznym, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej, zwanych dalej „podmiotami uprawnionymi”,

b) uchyla się ust. 4,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Do zlecania zadań, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z zastrzeżeniem ust. 5a–5c.”,

d) po ust. 5 dodaje się ust.5a–5c w brzmieniu:

„5a. W przypadku zadań, o których mowa w ust. 1, organy mogą upoważnić dyrektora ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie, dyrektora regionalnego ośrodka polityki społecznej do realizacji zlecenia zadania publicznego.

5b. Zlecenie realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, w trybach, o którym mowa w ust. 1, nie wyłącza możliwości udzielenia zamówienia, które nie podlega ze względu na jego wartość ustawie z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.

U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm.²⁾), z zastrzeżeniem, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie podmioty uprawnione. Informacja o zastrzeżeniu, musi się znaleźć we wniosku o uruchomienie procedury udzielenia zamówienia publicznego oraz w odpowiednich dokumentach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

5c. Zlecenie realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 lub zamówienia, o którym mowa w ust. 5b, może ograniczyć udział wykonawców do podmiotów uprawnionych:

1) mających siedzibę lub prowadzących stałą działalność na terenie zlecającej jednostki samorządu terytorialnego lub

2) które przy wykonywaniu tego zadania zatrudnią co najmniej 50% spośród ogółu pracowników zatrudnionych przy realizacji tego zadania, mających miejsce zamieszkania na obszarze właściwej jednostki samorządu terytorialnego.”;

16) w art. 36 w pkt 2 po lit. q kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. s w brzmieniu:

„s) streetworking.”;

17) w art. 39:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, artykułów spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, kosztów transportu publicznego, ekonomicznego usamodzielnienia, a także kosztów pogrzebu.”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Zasiłek celowy może być wypłacony jednorazowo lub w transzach przez okres nie dłuższy niż 1 rok kalendarzowy.”;

18) po art. 45 dodaje się art. 45a w brzmieniu:

„Art. 45a. 1. Streetworking bezdomności świadczony jest w szczególności w celu:

1) poprawy jakości życia oraz zmotywowania do zmiany sposobu życia osób w kryzysie bezdomności przebywających w miejscach niemieszkalnych;

2) zapobiegania zagrożeniu utraty zdrowia i życia osób w kryzysie bezdomności przebywających w miejscach niemieszkalnych;

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 620, 769, 794, 1165, 1173 i 1235)

3) zredukowania zachowań ryzykownych i zminimalizowania szkód oraz zwiększenia świadomości w zakresie profilaktyki negatywnych zjawisk współwystępujących z bezdomnością;

4) tworzenia sieci wsparcia wokół osób w kryzysie bezdomności z wykorzystaniem zasobów instytucjonalnych i środowiskowych w ramach społeczności lokalnych;

5) wzmocnienia i poprawy skuteczności systemu wsparcia oraz zmniejszenia wykluczenia społecznego, dalszej marginalizacji i izolacji osób przebywających w miejscach niemieszkalnych;

6) ograniczenia liczby osób w kryzysie bezdomności w miejscach niemieszkalnych;

7) monitorowania i zmniejszania zagrożeń występujących w środowisku osób w kryzysie bezdomności;

2. Streetworking bezdomności może być prowadzony w oparciu o indywidualny plan pracy.

3. W streetworkingu bezdomności wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia.

4. Do wykonywania czynności w zakresie streetworkingu bezdomności zatrudnia się osoby, które:

1) posiadają:

a) wykształcenie zasadnicze branżowe lub zasadnicze zawodowe, co najmniej roczne doświadczenie w pracy z osobami w kryzysie bezdomności oraz ukończone szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy lub

b) wykształcenie co najmniej średnie lub średnie branżowe oraz ukończone szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy;

2) ukończyły kurs streetworkera bezdomności.

5. Wymogi, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, nie dotyczą osób, które posiadają co najmniej roczny staż pracy w świadczeniu streetworkingu bezdomności.

6. W przypadku osób, które były w kryzysie bezdomności, podejmujących czynności w zakresie streetworkingu bezdomności, nie obowiązują wymogi o którym mowa w ust. 4 pkt 1.

7. Wobec osób, o których mowa w ust. 6, wymagane jest:

1) ukończenie szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy;

2) ukończenie kursu streetworkera bezdomności;

3) przedstawienie rekomendacji od jednostki organizacyjnej pomocy społecznej lub organizacji pozarządowej, centrum integracji społecznej, o którym mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1718), lub przedsiębiorstwa społecznego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, o ukończeniu procesu reintegracji społecznej i posiadaniu odpowiednich kompetencji do podjęcia zatrudnienia jako pracownik do wykonywania czynności w zakresie streetworkingu bezdomności.

8. Osobą podejmującą czynności w zakresie streetworkingu bezdomności może być osoba spełniająca warunek zatrudnienia w zawodzie pracownika socjalnego oraz ukończenia kursu streetworkera bezdomności.

9. W przypadku pracy z osobami małoletnimi, pracodawca zatrudniający osobą podejmującą czynności w zakresie streetworkingu bezdomności musi spełnić wymogi art. 21 oraz art. 22b-22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 100); pracownik zobowiązany jest złożyć oświadczenie o spełnianiu wymogów określonych w art. 12 ust. 1 pkt 2-5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 poz. 49 i 1301).

10. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki prowadzenia oraz standardy streetworkingu bezdomności, a także minimalny zakres kursu streetworkingu bezdomności, z uwzględnieniem tematyki zajęć oraz minimalnej liczby godzin ich trwania, biorąc pod uwagę kwalifikacje i umiejętności niezbędne dla prawidłowego wykonywania streetworkingu bezdomności oraz możliwość wykonywania tych czynności przez osoby z doświadczeniem bezdomności nieposiadające wykształcenia.”;

19) w art. 46:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Poradnictwo prawne świadczone jest przez osoby, które ukończyły studia wyższe magisterskie na kierunku prawo.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Poradnictwo psychologiczne świadczone jest przez osoby, które ukończyły studia wyższe magisterskie na kierunku psychologia.”,

c) dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. Poradnictwo rodzinne świadczone jest przez osoby, które ukończyły studia wyższe magisterskie na kierunku psychologia, pedagogika, socjologia, resocjalizacja, nauki o rodzinie lub posiadają kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego lub przez osoby świadczące wsparcie terapeutyczne.

6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, standard działań i zakres usług świadczonych w ramach poradnictwa specjalistycznego mając na względzie zapewnienie wysokiej jakości kompleksowych usług.”;

20) w art. 47:

a) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

„4a. Wojewoda właściwy ze względu na miejsce położenia domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży prowadzi rejestr domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży prowadzonych przez powiat lub na jego zlecenie, zwany dalej „rejestrem”, w celu usprawnienia udzielania świadczeń z pomocy społecznej oraz upowszechnienia informacji o prowadzonych domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

4b. Rejestr zawiera:

1) nazwę i adres domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, pod którą jest ono prowadzone;

2) dane identyfikujące jednostkę samorządu terytorialnego prowadzącą dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży lub zlecającą prowadzenie takiego domu;

3) dane identyfikacyjne podmiotu prowadzącego dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży na zlecenie jednostki samorządu terytorialnego:

a) nazwę i adres siedziby,

b) formę organizacyjno-prawną;

4) liczbę miejsc w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.”;

b) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, standard obowiązujących podstawowych usług świadczonych w ośrodkach interwencji kryzysowej mając na względzie zapewnienie wysokiej jakości kompleksowych usług w zakresie interwencji kryzysowej.”;

21) po art. 47 dodaje się art. 47a w brzmieniu:

„Art. 47a. Interwencję kryzysową może świadczyć osoba spełniająca łącznie następujące warunki:

a) ukończone studia magisterskie w zakresie psychologii, pedagogiki, socjologii, pracy socjalnej, resocjalizacji, nauk o rodzinie,

b) ukończone minimum 150 godzin szkoleń z obszaru interwencji kryzysowej lub studia podyplomowe na tym kierunku.”,

22) w art. 48a:

a) po ust. 2h dodaje się ust. 2i w brzmieniu:

„2i. W schronisku dla osób w kryzysie bezdomności i w schronisku dla osób w kryzysie bezdomności z usługami opiekuńczymi nie jest wymagane zatrudnienie pracownika socjalnego jeżeli czynności te realizuje pracownik socjalny właściwego terytorialnie ośrodka pomocy społecznej lub centrum usług społecznych mający w swoim zakresie zadań współpracę ze schroniskiem.”;

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W schronisku dla osób w kryzysie bezdomności oraz schronisku dla osób w kryzysie bezdomności z usługami opiekuńczymi nie mogą przebywać osoby będące pod wpływem alkoholu lub pod wpływem substancji psychoaktywnych.”,

c) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Dopuszcza się wprowadzenie w wewnętrznym regulaminie noclegowni zakazu przebywania osób będących pod wpływem alkoholu lub pod wpływem substancji psychoaktywnych na terenie całej noclegowni lub jej wydzielonej części, w uzgodnieniu z gminą na terenie której noclegownia funkcjonuje.”,

d) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się przebywanie w schronisku dla osób w kryzysie bezdomności oraz schronisku dla osób w kryzysie bezdomności z usługami opiekuńczymi osób pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych.”,

e) ust. 8a otrzymuje brzmienie:

„8a. Noclegownia, schronisko dla osób w kryzysie bezdomności, schronisko dla osób w kryzysie bezdomności z usługami opiekuńczymi i ogrzewalnia, w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych związanych z udzielaniem schronienia, powinny spełniać minimalne standardy podstawowych usług i standardy obiektów, w tym w zakresie odpowiednich warunków higienicznych i sanitarnych oraz odpowiednich warunków do odpoczynku, określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 14.”,

f) po ust. 8a dodaje się ust. 8b i 8c w brzmieniu:

„8b. Do wykonywania czynności w zakresie usług świadczonych w noclegowni, schronisku dla osób w kryzysie bezdomności oraz schronisku dla osób w kryzysie bezdomności z usługami opiekuńczymi oraz ogrzewalni dopuszcza się wolontariuszy pod nadzorem pracowników tych placówek.

8c. Schronisko dla osób w kryzysie bezdomności może być prowadzone w jednym budynku z noclegownią lub schroniskiem dla osób w kryzysie bezdomności z usługami opiekuńczymi.”,

g) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Poniesione wydatki na świadczenia w postaci schronienia w ogrzewalni lub noclegowni udzielone na podstawie art. 101 ust. 2c i 3 nie podlegają zwrotowi przez gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania albo miejsce ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały.”,

h) ust. 14 otrzymuje brzmienie:

„14. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

1) minimalny standard podstawowych usług świadczonych w noclegowniach, schroniskach dla osób w kryzysie bezdomności, schroniskach dla osób w kryzysie bezdomności z usługami opiekuńczymi i ogrzewalniach,

2) standard obiektów, w których mieszczą się noclegownie, schroniska dla osób w kryzysie bezdomności, schroniska dla osób w kryzysie bezdomności z usługami opiekuńczymi i ogrzewalnie

- kierując się potrzebą zapewnienia osobom w kryzysie bezdomności kierowanym do tych placówek właściwego wsparcia.”;

23) użyte w art. 49 w ust. 2 i 5, w art. 55b w ust. 9, w art. 105 w ust. 3, w art. 107 w ust. 3b, w art. 109a w ust. 1 i 2, w art. 110 w ust. 5 i w ust. 7-9, w art. 112 w ust. 7 oraz w art. 131a w ust. 3, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „kierownik ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „dyrektor ośrodka pomocy społecznej”;

24) w art. 50 ust. 3 i 3a otrzymują brzmienie:

„3. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

3a. Usługi sąsiedzkie obejmują pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem.”;

25) w art. 53:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność, chorobę lub bezdomność potrzebuje wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, przysługuje prawo do przyznania wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym.”,

b) w ust. 3:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy oraz przedsiębiorstwo społeczne, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej lub integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - na zasadach określonych w art. 25;”,

– po pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu: „3) organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy oraz przedsiębiorstwo społeczne, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej, prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej lub integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Podmioty, o których mowa w ust. 3, prowadzące mieszkania treningowe i wspomagane mogą tworzyć zespoły mieszkań treningowych i wspomaganych.”,

d) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. W mieszkaniu treningowym świadczy się krótkoterminowo usługi bytowe, pracę socjalną oraz naukę w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności w

zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia.

5. W mieszkaniu wspomaganym świadczy się długoterminowo lub na stałe usługi bytowe, pracę socjalną oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu, pomoc w podstawowych czynnościach życiowych w zależności od potrzeb osoby korzystającej ze wsparcia oraz realizacji kontaktów społecznych w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.”,

e) ust. 9 i 10 otrzymują brzmienie:

„9. Wsparcie w mieszkaniu wspomaganym jest przyznawane na czas nieokreślony.

10. Udzielenie wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym prowadzonym przez gminę albo powiat, inne niż gmina albo powiat właściwe do wydania decyzji, o której mowa w ust. 11 i 11b, albo na ich zlecenie jest możliwe po zawarciu porozumienia między gminą kierującą albo powiatem kierującym z gminą prowadzącą albo powiatem prowadzącym mieszkanie treningowe lub wspomagane lub zlecającymi ich prowadzenie.”,

f) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Podstawą przyznania wsparcia w mieszkaniu treningowym jest decyzja.”,

g) po ust. 11 dodaje się ust. 11a i 11b w brzmieniu:

„11a. Decyzja przyznająca wsparcie w mieszkaniu treningowym jest wydawana po zawarciu umowy o umieszczeniu w mieszkaniu treningowym między podmiotem kierującym do tej formy wsparcia, podmiotem prowadzącym mieszkanie treningowe oraz osobą ubiegającą się o pobyt w tym mieszkaniu lub jej przedstawicielem ustawowym, zwanych dalej „umową o umieszczeniu w mieszkaniu treningowym”.

11b. Podstawą przyznania wsparcia w mieszkaniu wspomaganym jest decyzja i umowa najmu.”,

f) w ust. 12:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„12. Umowa o umieszczeniu w mieszkaniu treningowym ma formę pisemną i obejmuje:”,

– pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) poziom partycypacji w kosztach udzielonego wsparcia przez podmiot kierujący do tej formy wsparcia, jeżeli nie jest to podmiot prowadzący mieszkanie treningowe lub zlecający ich prowadzenie;”,

– pkt 7 i 8 otrzymują brzmienie:

„7) sposób zgłaszania planowanej nieobecności w mieszkaniu treningowym;

„8) zobowiązanie się osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym do przestrzegania zasad pobytu w mieszkaniu treningowym;”;

g) ust. 14 – 16 otrzymują brzmienie:

„14. Wsparcie świadczone w mieszkaniu treningowym nie stanowi zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin.

15. Korzystanie ze wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym prowadzonym przez podmioty, o których mowa w ust. 3 pkt 3, odbywa się na podstawie umowy cywilnoprawnej, w tym umowy najmu zawartej z osobą korzystającą z pobytu w takim mieszkaniu lub jej przedstawicielem ustawowym. W tym przypadku nie stosuje się przepisów ust. 10–13.

16. Wojewoda właściwy ze względu na miejsce położenia mieszkania prowadzi rejestr mieszkań treningowych i wspomaganych, zwany dalej „rejestrem”, w celu usprawnienia udzielania świadczeń z pomocy społecznej oraz upowszechnienia informacji o prowadzonych mieszkaniach treningowych i wspomaganych.”;

h) uchyla się ust. 22 i 23;

26) w art. 54:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osobie pełnoletniej wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której po wyczerpaniu innych form wsparcia, w tym w szczególności:

1) w formie usług opiekuńczych,

2) w formie specjalistycznych usług opiekuńczych,

3) wsparcia w mieszkaniu wspomaganym

- nie można zapewnić niezbędnej pomocy w środowisku umożliwiającej dalsze funkcjonowanie w miejscu zamieszkania lub w mieszkaniu wspomaganym, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej na czas określony.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy zwłoka w udzieleniu całodobowej opieki stwarza bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia, dopuszcza się umieszczenie tej osoby w domu pomocy społecznej w trybie pilnym, na czas

określony, przed wyczerpaniem wszystkich form wsparcia, o których mowa w ust. 1, jeżeli ich zastosowanie nie jest możliwe.

1b. Umieszczenie w domu pomocy społecznej w trybie pilnym, o którym mowa w ust. 1a, podlega niezwłocznej ocenie, w szczególności pod kątem możliwości zapewnienia osobie innej formy pomocy w środowisku lub udzieleniu innej formy wsparcia przez aktualizację rodzinnego wywiadu środowiskowego w terminie 3 miesięcy od dnia umieszczenia.”;

27) w art. 57:

a) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Wojewoda prowadzi rejestr domów pomocy społecznej przy użyciu systemu teleinformatycznego udostępnianego przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.”,

b) po ust. 6 dodaje się ust. 6b–6h w brzmieniu:

„6b. Rejestr jest jawny, na bieżąco aktualizowany i udostępniany przy użyciu systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 6.

6c. Informacje, o których mowa w ust. 6a, są przetwarzane przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego i rodziny w celu umożliwienia prowadzenia rejestru, a także w celu monitorowania realizacji tego prawa.

6d. Wojewoda dokonuje wpisu do rejestru na podstawie wniosku o zezwolenie, który jest jednocześnie wnioskiem o wpis do rejestru, który składa podmiot prowadzący dom pomocy społecznej. Wniosek składa się wyłącznie elektronicznie za pomocą systemu, o który, mowa w ust. 6

6e. Wojewoda prowadzący rejestr jest obowiązany dokonać wpisu podmiotu do rejestru w terminie 7 dni od dnia wydania zezwolenia, o którym mowa w ust 5.

6f. W przypadku zmiany danych lub informacji podmiotu zawartych w rejestrze podmiot jest zobowiązany do wystąpienia, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia zmian, do organu prowadzącego rejestr z wnioskiem o zmianę danych za pomocą systemu, o którym mowa w ust. 6.

6g. W przypadku podjęcia przez podmiot decyzji o wykreśleniu z rejestru zobowiązany jest on do wystąpienia do organu prowadzącego rejestr z wnioskiem o wykreślenie za pomocą systemu, o którym mowa w ust. 6.

6h. Wojewoda prowadzący rejestr jest obowiązany niezwłocznie dokonać zmian danych podmiotu lub wykreślenia z rejestru za pomocą systemu, o którym mowa w ust. 6”;

28) w art. 61:

a) w ust. 1:

– po pkt 1 dodaje pkt 1a w brzmieniu:

„1a) inna pełnoletnia:

a) osoba obdarowana nieruchomością,

b) osoba, która nabyła nieruchomość na podstawie umowy dożywocia

– dokonanych przed mniej niż dziesięciu laty, licząc wstecz od dnia zawarcia tych umów,”

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) małżonek, pełnoletni zstępni przed wstępnymi,”

– część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– przy czym osoby i gmina określone w pkt 1a–3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu pomocy społecznej ponosi pełną odpłatność.”

b) w ust. 2:

– w pkt 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„2) osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 1a i 2 - zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2:”

– pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej - w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w pkt 1–2.”

c) ust. 2b otrzymuje brzmienie:

„2b. W przypadku, o którym mowa w ust. 2a, gmina wnosi opłatę w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 1–2 oraz ust. 2a.”

d) ust. 2d otrzymuje brzmienie:

„2d. W przypadku odmowy przez osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 1a i 2, zawarcia umowy, o której mowa w art. 103 ust. 2, wysokość ich opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej ustala w drodze decyzji organ gminy właściwej zgodnie z art. 59 ust. 1, z uwzględnieniem ograniczeń, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i art. 103 ust. 2.”

e) ust. 2e otrzymuje brzmienie:

„2e. W przypadku odmowy przez osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 1a i 2, zawarcia umowy, o której mowa w art. 103 ust. 2, oraz niewyrażenia zgody na przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, wysokość ich opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej ustala, w drodze decyzji, organ gminy właściwej zgodnie z art. 59 ust. 1, w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatą wnoszoną przez mieszkańca domu i opłatami wnoszonymi przez inne osoby obowiązane, o których mowa w ust. 1 pkt 1a i 2.”,

f) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku niewywiązywania się osób, o których mowa w ust. 2 pkt 1–2 oraz ust. 2a, z obowiązku opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej, ustalonego w decyzji lub umowie, o której mowa w art. 103 ust. 2, opłaty te zastępczo wnosi gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Wydatki gminy podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Przepis art. 104 ust. 3–8 stosuje się odpowiednio.”;

29) w art. 62 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Osoby, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1a i 2 oraz ust. 2a, wnoszą opłatę ustaloną zgodnie z art. 61 ust. 2 pkt 2 i ust. 2c do kasy lub na rachunek bankowy gminy, z której mieszkaniec domu pomocy społecznej został skierowany; opłatę tę gmina wraz z opłatą, o której mowa w art. 61 ust. 2 pkt 3, przekazuje na rachunek bankowy właściwego domu pomocy społecznej.”;

30) w art. 64 uchyla się pkt 7;

31) art. 64a otrzymuje brzmienie:

„Art. 64a. 1. Osobę obowiązaną do wnoszenia opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej zwalnia się całkowicie z tej opłaty, na jej wniosek pod warunkiem że osoba ta:

1) przedstawi prawomocne orzeczenie sądu o pozbawieniu tego mieszkańca władzy rodzicielskiej nad tą osobą i oświadczy, że władza rodzicielska nie została przywrócona lub prawomocne orzeczenie sądu o skazaniu tego mieszkańca za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego popełnione na szkodę osoby obowiązanej do wnoszenia opłaty, jej zstępного, małoletniego lub pełnoletniego nieporadnego ze względu na wiek, stan psychiczny lub fizyczny rodzeństwa lub jej rodzica;

2) wykaże na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku, rażąco naruszenie przez osobę kierowaną do domu pomocy społecznej lub mieszkańca domu pomocy społecznej obowiązku alimentacyjnego lub innych obowiązków rodzinnych względem osoby obowiązanej do wnoszenia opłaty.

2. Zwolnienia, o których mowa w ust. 1, obejmują zstępnych osoby zwolnionej z opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej.”;

32) art. 66 otrzymuje brzmienie:

„Art. 66. Rada gminy może określić, w drodze uchwały, dla osób, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1–2 oraz ust. 2a, korzystniejsze warunki ustalania opłat za pobyt w domu pomocy społecznej o zasięgu gminnym, częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat, zwrotu należności za okres nieobecności osoby w domu pomocy społecznej.”;

33) w art. 88 uchyla się ust. 4;

34) w art. 89 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki w wysokości 30% podstawy miesięcznie przysługuje osobie usamodzielnianej kontynuującej naukę w szkole podstawowej, szkole ponadpodstawowej, szkole wyższej, na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia, lub u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.”;

35) w art. 91:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Pomoc dla cudzoziemca stanowi świadczenie mające na celu dostarczenie narzędzi niezbędnych do integracji cudzoziemca ze społeczeństwem polskim.

1b. Integracja, o której mowa w ust. 1a, jest to wieloetapowy i dwukierunkowy proces, oparty na budowie prawidłowych relacji pomiędzy cudzoziemcem a społeczeństwem państwa przyjmującego. Celem integracji, o której mowa w ust. 1a, jest włączenie cudzoziemca do społeczeństwa, ukierunkowane na pełne wykorzystanie jego potencjału.”,

b) po ust. 3 dodaje ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Początek terminu, o którym mowa w ust. 3, liczy się od dnia, w którym decyzja o nadaniu statusu uchodźcy lub udzieleniu ochrony uzupełniającej lub zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, stała się ostateczna.”,

c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a . Wniosek cudzoziemca, o którym mowa w ust. 4, może obejmować również osoby spokrewnione lub niespokrewnione z cudzoziemcem pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.”,

d) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Pomoc dla cudzoziemca przysługuje począwszy od miesiąca kalendarzowego, w którym cudzoziemiec złożył wniosek wraz z dokumentami wymienionymi w ust. 5–7a.”,

e) po ust. 12 dodaje się ust. 13–17 w brzmieniu:

„13. Małoletnie dziecko cudzoziemca urodzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w toku realizacji indywidualnego planu integracji przez rodzica lub jego przedstawiciela ustawowego, zwanego dalej „małoletnim dzieckiem cudzoziemca”, zostaje nim objęte na podstawie wniosku złożonego do starosty, za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie właściwego ze względu na miejsce jego zamieszkania.

14. Do wniosku, o którym mowa w ust. 13, należy dołączyć akt urodzenia małoletniego dziecka cudzoziemca oraz tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca wydanego małoletniemu w czasie trwania postępowania o udzielenie ochrony międzynarodowej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

15. Pomoc dla małoletniego dziecka cudzoziemca przysługiwać będzie począwszy od miesiąca kalendarzowego, w który został złożony wniosek wraz z aktem urodzenia oraz tymczasowym zaświadczeniem tożsamości cudzoziemca, przez kolejne 12 miesięcy.

16. Niezwłocznie po otrzymaniu dokumentów wymienionych w ust. 5–7a potwierdzających nabycie przez małoletnie dziecko cudzoziemca tytułu pobytowego należy dostarczyć je do realizatora programu pod rygorem wstrzymania wypłaconych na jego rzecz świadczeń..

17. Pomocy dla małoletniego dziecka cudzoziemca udziela się na podstawie indywidualnego programu integracji realizowanego przez rodzica lub jego przedstawiciela ustawowego.”;

36) w art. 91a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kurator lub przedstawiciel organizacji międzynarodowej lub pozarządowej zajmującej się udzielaniem pomocy cudzoziemcom, w tym pomocy prawnej lub dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej lub regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, o którym mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy

zastępczej, zawiadamia właściwy sąd opiekuńczy o udzielaniu pomocy małoletniemu cudzoziemcowi, o którym mowa w ust. 1.”;

37) w art. 92 ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) świadczenia pieniężne wypłacane miesięcznie na osobę przeznaczone na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe lub pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego;”;

38) w art. 95:

a) po ust. 4b dodaje się ust. 4c w brzmieniu:

„4c. Realizator programu może uchylić decyzję o udzieleniu pomocy w przypadku gdy w okresie 6 miesięcy wnioskujący nie przedstawi dokumentów świadczących o rozpoczęciu programu integracyjnego, w szczególności dotyczących nauki języka polskiego, aktywnego poszukiwania pracy lub uczestnictwa w życiu społecznym. Decyzja o udzieleniu pomocy może zostać uchylona również w przypadku, gdy przedłożone dokumenty zawierają nieprawdziwe informacje.”,

b) w ust. 5 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) metody i sposoby monitorowania postępów cudzoziemców w ich integracji, odpowiednie do założonych w programie celów,”,

c) po pkt 4 stawia się przecinek i dodaje pkt 5 w brzmieniu:

„5) wzór wniosku o przyznanie pomocy dla cudzoziemca”;

39) w art. 101:

a) po ust. 2a dodaje się ust. 2b i 2c w brzmieniu:

„2b. W przypadku osoby posiadającej opiekuna prawnego kierowanej do domu pomocy społecznej lub przebywającej w domu pomocy społecznej właściwa miejscowo jest gmina miejsca zamieszkania tej osoby sprzed rozpoczęcia pobytu w domu.

2c. Na wniosek osoby w kryzysie bezdomności, świadczenia, o których mowa w art. 37–42 i 47–50 oraz w art. 53, przyznawane są w miejscu pobytu, z zastrzeżeniem ust. 2.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Świadczenie streetworkingu bezdomności, o którym mowa w art. 45a, udziela gmina miejsca pobytu osoby w kryzysie bezdomności, a wydatki na udzielone świadczenia nie podlegają zwrotowi przez gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania albo miejsce ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały tej osoby.”;

40) art. 103 otrzymuje brzmienie:

„Art. 103. 1. Dyrektor ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektor centrum usług społecznych, oraz kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie może, w drodze umowy, ustalić z osobami, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1a i 2 wysokość świadczonej przez nich pomocy na rzecz osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia. W tym przypadku nie stosuje się art. 96 ust. 1 pkt 3.

2. Dyrektor ośrodka pomocy społecznej albo dyrektor centrum usług społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, ustala w drodze umowy z osobami, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1a i 2, wysokość wnoszonej przez nich opłaty za pobyt tego mieszkańca w domu pomocy społecznej, biorąc pod uwagę możliwości zarobkowe, zobowiązania, sytuację rodzinną, osobistą i zdrowotną.

3. Zmiana wysokości opłaty ustalonej w drodze umowy, o której mowa w ust. 2, lub w drodze decyzji, o której mowa w art. 61 ust. 2d i 2e, z mocy prawa lub z powodów, o których mowa w art. 64, art. 64a albo art. 64b, nie może powodować zwiększenia kwoty opłaty ustalonej od innych osób, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1a i 2 oraz ust. 2a.”;

41) w art. 105:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jednostki sektora finansów publicznych, w tym sądy, Policja, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i organy administracji publicznej, a także kuratorzy sądowi, komornicy, pracodawcy, podmioty wykonujące działalność leczniczą, przedszkola, szkoły, placówki, poradnie i ośrodki, o których mowa w art. 2 pkt 1-8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, szkoły wyższe, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 tej ustawy są obowiązani niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku dyrektora ośrodka pomocy społecznej, dyrektora centrum usług społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, lub pracownika socjalnego udostępnić informacje, które mają znaczenie dla rozstrzygnięcia o przyznaniu lub wysokości świadczeń z pomocy społecznej, dla ustalenia wysokości odpłatności za świadczenia z

pomocy społecznej lub dla weryfikacji uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej, wysokości tych świadczeń lub odpłatności za te świadczenia oraz w celu ustalenia bezpieczeństwa osób samotnie gospodarujących i osób w rodzinie.”,

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W celu ustalenia wysokości opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej dyrektor ośrodka pomocy społecznej, dyrektor centrum usług społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych korzysta z dostępu do danych z Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych prowadzonego przez Krajową Radę Notarialną.”;

42) w art. 106:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Udzielenie świadczeń w postaci interwencji kryzysowej, z wyłączeniem pobytu w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, jak również udzielanie świadczeń w postaci pracy socjalnej, poradnictwa, uczestnictwa w zajęciach klubu samopomocy, klubu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, schronienia w formie ogrzewalni i noclegowni, streetworkingu bezdomności, sprawienia pogrzebu, a także przyznania biletu kredytowanego nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia, z wyjątkiem decyzji o odmowie przyznania biletu kredytowanego oraz decyzji w sprawach cudzoziemców i osób, o których mowa w art. 5a, wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, z zastrzeżeniem ust. 4a.”,

c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Przyznanie usług w dziennym domu pomocy, klubie samopomocy oraz klubie samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi następuje na podstawie wniosku osoby ubiegającej się o skierowanie, zawierającego oświadczenie o potrzebie korzystania z usług takiej placówki oraz zaświadczenie lekarskie potwierdzające zasadność skierowania.”;

43) w art. 107 w ust. 1a:

a) uchyla się pkt 2,

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) art. 7 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r. poz. 246);”;

44) w art. 110 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, koordynuje realizację strategii, o której mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1 oraz realizację lokalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji, o którym mowa w art. 16c.”;

45) w art. 112 ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Powiatowe centrum pomocy rodzinie koordynuje realizację strategii, o której mowa w art. 19 pkt 1, oraz realizację lokalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji, o którym mowa w art. 16c.”;

46) w art. 112a ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Powiat może połączyć powiatowe centrum pomocy rodzinie z ośrodkiem interwencji kryzysowej lub z ośrodkiem wsparcia, z wyłączeniem ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

2. W przypadku połączenia, o którym mowa w ust. 1, ośrodek interwencji kryzysowej lub z ośrodkiem wsparcia działa w strukturze powiatowego centrum pomocy rodzinie.”;

47) w art. 113 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Regionalny ośrodek polityki społecznej koordynuje realizację strategii, o której mowa w art. 21 pkt 1, oraz realizację regionalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji, o którym mowa w art. 16c.”;

48) w art. 115 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Dotację, o której mowa w art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, przeznaczają się na prowadzenie ośrodka pomocy społecznej, w tym na wynagrodzenia i dodatki do wynagrodzenia dla osób realizujących zadania, o których mowa w ust. 2 i 3 tej ustawy.”;

49) w art. 116:

a) w ust. 1:

– po pkt 2 dodaje się pkt 2a i 2b o brzmieniu:

„2a) ukończyła studia na kierunku łączonym z kierunkiem praca socjalna,

2b) ukończyła studia w innym zakresie łączonym z zakresem praca socjalna;”,

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) ukończyła studia podyplomowe z zakresu metodyki i metodologii pracy socjalnej oraz ma ukończone studia na jednym z kierunków, o których mowa w pkt 3, lub na kierunku resocjalizacja.”,

b) ust 1b otrzymuje brzmienie:

„1b. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi, w drodze rozporządzenia, minimalne wymogi programowe dla studiów podyplomowych z zakresu metodyki i metodologii pracy socjalnej, z uwzględnieniem tematyki wykładów oraz minimalnej liczby godzin ich trwania, biorąc pod uwagę kwalifikacje i umiejętności niezbędne dla prawidłowego wykonywania zawodu pracownika socjalnego.”;

50) w art. 121 po ust. 2c dodaje się ust. 2ca w brzmieniu: □

„2ca. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, minimum programowe szkoleń podnoszących poziom bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych, kierując się koniecznością zapewnienia sprawności i efektywności szkoleń oraz ich dostosowania do zagrożeń wynikających z wykonywania zawodu pracownika socjalnego.”; □

51) w art. 121a po ust. 2 dodaje ust. 2a–2c w brzmieniu:

„2a. Z superwizji mogą korzystać wszyscy pracownicy, w tym osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub na ich zlecenie, z wyłączeniem pracowników administracyjnych i obsługi.

2b. Superwizja, o której mowa w ust. 2a polega na ustawicznym rozwoju zawodowym pracowników, służącym utrzymaniu wysokiego poziomu świadczonych usług, zachowaniu i wzmacnianiu kompetencji zawodowych, udzielaniu wsparcia, poszukiwaniu źródeł trudności w pracy i możliwości ich pokonywania.

2c. Superwizję, o której mowa w ust. 2a mogą prowadzić superwizorzy pracy socjalnej lub inni superwizorzy posiadający kwalifikacje i kompetencje w obszarze prowadzenia superwizji.”;

52) w art. 121b:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ustala się następujące stopnie awansu zawodowego dla pracowników socjalnych:

- 1) starszy pracownik socjalny;
- 2) specjalista pracy socjalnej;
- 3) starszy specjalista pracy socjalnej;
- 4) ekspert pracy socjalnej;
- 5) główny specjalista pracy socjalnej.”

b) w ust. 2 pkt 2–4otrzymują brzmienie:

„2) starszego specjalisty pracy socjalnej – jako wykształcenie wyższe lub studia podyplomowe uprawniające, zgodnie z przepisami ustawy, do wykonywania zawodu pracownika socjalnego oraz posiadanie 5-letniego stażu pracy lub wykształcenie średnie uprawniające, zgodnie z przepisami ustawy, do wykonywania zawodu pracownika socjalnego i posiadanie specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny oraz posiadanie 5-letniego stażu pracy;

3) eksperta pracy socjalnej – jako wykształcenie wyższe lub studia podyplomowe uprawniające, zgodnie z przepisami ustawy, do wykonywania zawodu pracownika socjalnego oraz posiadanie 5-letniego stażu pracy,

4) głównego specjalisty pracy socjalnej – jako wykształcenie wyższe lub studia podyplomowe uprawniające, zgodnie z przepisami ustawy, do wykonywania zawodu pracownika socjalnego i posiadanie specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny oraz posiadanie 6-letniego stażu pracy.”

c) ust. 12 otrzymuje brzmienie:

„12. W przypadku awansu na wyższy stopień zawodowy pracownikowi socjalnemu przysługuje podwyższenie wynagrodzenia zasadniczego nie później niż w terminie miesiąca, po miesiącu, w którym nastąpił awans na wyższy stopień zawodowy.”;

53) w art. 134o w ust. 6 w części wspólnej dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Art. 61 ust. 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 stosuje się odpowiednio.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) w art. 4¹:

1) w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, zgodnego ze strategią polityki społecznej, o której mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 i 1302 oraz z 2026 r. poz. 26) i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.”;

2) dodaje się ust. 6–8 w brzmieniu:

„6. Zadania programu, o którym mowa w ust. 2, mogą stanowić integralną część lokalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

7. W przypadku ujęcia wszystkich zadań, o których mowa w ust. 1 w lokalnym planie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji nie uchwała się gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 7, ust. 2b i 2c stosuje się odpowiednio.”;

Art. 3. W ustawie z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Rzecznik wykonuje funkcje niezależnego mechanizmu do spraw popierania, ochrony i monitorowania wdrażania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169), w rozumieniu art. 33 ust. 2 tej Konwencji.”;

2) po art. 17b dodaje się art. 17ba w brzmieniu:

„Art. 17ba. 1. Do zakresu działania Rzecznika, dotyczącego wykonywania funkcji, o których mowa w art. 1 ust. 5, należy w szczególności:

1) promowanie, analizowanie, monitorowanie i wspieranie ochrony praw osób niepełnosprawnych;

2) prowadzenie niezależnych badań w zakresie realizacji praw wynikających z Konwencji, o której mowa w art. 1 ust. 5;

3) opracowywanie i wydawanie niezależnych sprawozdań oraz wydawanie zaleceń odnośnie do problemów związanych z wdrażaniem Konwencji, o której mowa w art. 1 ust. 5;

4) inicjowanie i promowanie działań informacyjno-edukacyjnych oraz kampanii społecznych, o których mowa w art. 8 Konwencji, o której mowa w art. 1 ust. 5;

5) angażowanie i zapewnienie pełnego uczestnictwa społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności osób niepełnosprawnych i organizacji osób niepełnosprawnych w procesie monitorowania Konwencji, o której mowa w art. 1 ust. 6.”;

3) w art. 19 w ust. 1 po pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4–6 w brzmieniu:

„4) informację o prowadzonej działalności w zakresie wykonywania funkcji, o których mowa w art. 1 ust. 5, oraz jej wynikach;

5) informację o stanie wdrażania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych w Rzeczypospolitej Polskiej, przygotowaną w szczególności na podstawie badań, o których mowa w art. 17ba pkt 2;

6) wnioski oraz rekomendacje dotyczące działań, które należy podjąć w celu zapewnienia wdrażania i przestrzegania postanowień Konwencji, o której mowa w art. 1 ust. 6.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, z późn. zm.³⁾) użyte w art. 52n w ust. 1 w pkt 4 wyrazy „osób bezdomnych” zastępuje się wyrazami „osób w kryzysie bezdomności”.

Art. 5. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881) użyte w art. 90m w ust. 2 wyrazy „kierownika ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się wyrazami „dyrektora ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 6. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 278, z późn. zm.⁴⁾) użyte w art. 38g w ust. 1 w pkt 4 wyrazy „osób bezdomnych” zastępuje się wyrazami „osób w kryzysie bezdomności”.

Art. 7. W ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2024 r. poz. 917) w art. 38:

1) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 340, 368, 620, 680, 1022, 1180, 1274, 1301, 1302, 1366, 1795, 1804, 1817, 1822, 1823, 1838 i 1858

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 340, 620, 680, 1022, 1074, 1218, 1301, 1426, 1657, 1658, 1804, 1817 i 1846.

„3. Przyjęcie do domu pomocy społecznej osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie następuje za pisemną zgodą jej opiekuna. Opiekun osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie wyraża zgodę po uzyskaniu zezwolenia sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie.

4. Jeżeli przyjęcie do domu pomocy społecznej dotyczy osoby pełnoletniej całkowicie ubezwłasnowolnionej, zdolnej do wyrażenia zgody, jest wymagane również uzyskanie zgody tej osoby na przyjęcie. W przypadku sprzecznych oświadczeń w sprawie przyjęcia do domu pomocy społecznej tej osoby i jej opiekuna, przyjęcie do domu pomocy społecznej wymaga orzeczenia sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby.”;

2) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Przyjęcie do domu pomocy społecznej dotyczy tylko osób pełnoletnich.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1799 oraz z 2025 r. poz. 1792) po art. 13 dodaje się art. 13a w brzmieniu:

„Art. 13a. 1. Jednostki samorządu terytorialnego są uprawnione do samodzielnego udostępniania lub publikowania danych zgromadzonych w związku z realizacją zadań publicznych, w szczególności danych o charakterze statystycznym, administracyjnym lub rejestrowym, z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych, tajemnic prawnie chronionych oraz przepisów odrębnych.

2. Udostępnianie lub publikowanie danych, o których mowa w ust. 1, może następować w szczególności za pośrednictwem:

- 1) Biuletynu Informacji Publicznej;
- 2) portali danych otwartych;
- 3) systemów teleinformatycznych prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego;
- 4) innych środków komunikacji elektronicznej zapewniających powszechny dostęp do informacji.

3. Dane publikowane przez jednostki samorządu terytorialnego powinny być udostępniane w postaci umożliwiającej ich ponowne wykorzystywanie, wraz z informacjami objaśniającymi ich zakres, źródło, aktualność oraz sposób wytworzenia (metadane), o ile jest to technicznie możliwe.

4. Udostępnianie lub publikowanie danych przez jednostki samorządu terytorialnego nie narusza obowiązków, o których mowa w art. 13, w zakresie przekazywania danych służbom statystyki publicznej.

5. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego może wydawać zalecenia dotyczące standardów publikowania danych przez jednostki samorządu terytorialnego w celu zapewnienia porównywalności i spójności danych wykorzystywanych na potrzeby statystyki publicznej.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1251 z późn. zm.⁵⁾) użyte w art. 80c w ust. 1 w pkt 29 wyrazy „kierownikowi ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się wyrazami „dyrektorowi ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 10. W ustawie z dnia 17 lipca 1997 r. o stosowaniu szczególnych rozwiązań w związku z likwidacją skutków powodzi, która miała miejsce w lipcu 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., poz. 491, 692 i 1087 oraz z 1999 r. poz. 135) użyte w art. 1 w ust. 3 wyrazy „kierownik ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się wyrazami „dyrektor ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 11. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913, 1301, 1665 i 1746 oraz z 2026 r. poz. 26) wprowadza się następujące zmiany:

1) użyte w art. 6 w ust. 3 w pkt 1 wyraz „bezdolnych” zastępuje się wyrazami „w kryzysie bezdomności”.

2) w art. 35 ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) opracowanie i realizacja lokalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1241 i 1302 oraz z 2026 r. poz. 26) dotyczącego wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych;”;

3) w art. 35a:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 820, 1006, 1676, 1734, 1843 i 1872.

„1) opracowywanie i realizacja lokalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w ramach działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- a) rehabilitacji społecznej,
 - b) rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
 - c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.”,
- b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) udostępnianie na potrzeby Pełnomocnika i samorządu województwa oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie uchwalonego przez radę powiatu lokalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji oraz rocznej informacji o realizacji działań na rzecz osób niepełnosprawnych ujętych planie, o których mowa w pkt 1, oraz rocznej informacji z jego realizacji;”

4) w art. 44a w ust. 2 pkt 2–4 otrzymują brzmienie:

- „2) opiniowanie projektu lokalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 3) ocena realizacji lokalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych;
- „4) opiniowanie projektu uchwały i lokalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji przez sejmik województwa pod kątem jego skutków dla osób niepełnosprawnych.”;

5) w art. 44b w ust. 2 pkt 2–4 otrzymują brzmienie:

- „2) opiniowanie projektu lokalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 3) ocena realizacji lokalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych;
- „4) opiniowanie projektu uchwały i lokalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji przez radę powiatu pod kątem jego skutków dla osób niepełnosprawnych.”;

Art. 12. W ustawie z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2025 r. poz. 843) użyte w art. 57b w ust. 1 w pkt 4 wyrazy „osoba bezdomna” zastępuje się wyrazami „osoba w kryzysie bezdomności”.

Art. 13. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647, 1080, 1812 i 1863) użyte w art. 411 w ust. 10r wyrazy „kierownika ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się wyrazami „dyrektora ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 14. Ustawa z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2025 r. poz. 750, z późn. zm.⁶⁾) użyte w art. 96a w ust. 1 w pkt lit. b w tiret trzecim wyrazy „osoba bezdomna” zastępuje się wyrazami „osoba w kryzysie bezdomności”.

Art. 15. W ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338) w art. 5a:

1) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Roczny program współpracy, o którym mowa w ust. 1, powinien być zgodny z lokalnym planem rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1241 i 1302 oraz z 2026 r. poz. 26).”;

2) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może uchwalić, w sposób określony w ust. 1 wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Zadania objęte wieloletnim programem współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 mogą stanowić część lokalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.”.

Art. 16. W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1718) użyte:

1) w art. 1 w ust. 2 w pkt 1 wyrazy „osób bezdomnych” zastępuje się wyrazami „osób w kryzysie bezdomności”;

2) w art. 12 w ust. 4 oraz w art. 15 w ust. 2, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „kierownik ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „dyrektor ośrodka pomocy społecznej”.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 905, 924, 1416, 1537 i 1795).

Art. 17. W ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2025 r. poz. 420 i 619 oraz z 2026 r. poz. 26) użyte w art. 6a w ust. 3 oraz w art. 11 w ust. 2, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „kierownik ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „dyrektor ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 18. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1208) użyte w art. 20 w ust. 3 i 4, w art. 23 w ust. 4aa i w ust. 4c w pkt 1, w art. 56a w ust. 3, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „kierownik ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „dyrektor ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 19. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1461, 1537 i 1739 oraz z 2026 r. poz. 26) użyte:

- 1) w art. 5 w pkt 19 i w art. 66 w ust. 1 w pkt 29, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „osoba bezdomna” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „osoba w kryzysie bezdomności”,
- 2) w art. 54 w ust. 11 wyrazy „kierownika ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się wyrazami „dyrektora ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 20. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 oraz 2026 r. poz. 160) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6:

a) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) opracowanie i realizacja zadań określonych w lokalnym planie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1241 i 1302 oraz z 2026 r. poz. 26) w zakresie przeciwdziałania przemocy i ochrony osób doznających przemocy domowej;”;

b) w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) opracowanie i realizacja zadań określonych w lokalnym planie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy i ochrony osób doznających przemocy domowej;”;

2) w art. 9c dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego przetwarza związane z procedurą „Niebieskiej Karty”, o których mowa w ust. 1.”.

Art. 21. W ustawie z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 304 oraz z 2025 r. poz. 680 i 1077) użyte w art. 1 w pkt 1 w lit. c, w art. 2 w pkt 2 i 3, w art. 2 w pkt 5 e lit. e, w art. 4 w ust. 1 w części wspólnej oraz w ust. 2 i 3, w art. 15 w ust. 2 i 3 oraz w art. 21 w ust. 1 w pkt 1, w ust. 2, w ust. 6 w pkt 2 oraz w ust. 10 w pkt 4 i w 5 i 6, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „osoba bezdomna” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „osoba w kryzysie bezdomności”.

Art. 22. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2026 r. poz. 79) użyte w art. 4 w ust. 4, w art. 8b oraz w art. 12 w ust. 2, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „kierownik ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „dyrektor ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 23. W ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2025 r. poz. 1419 i 1847) użyte w art. 11d w ust. 7e w pkt 3 i w pkt 7f wyrazy „kierownika ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się wyrazami „dyrektora ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 24. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 i 1301) wprowadza się następujące zmiany:

1) użyte w art. 11 w ust. 1a, w ust. 3 i 4, w art. 30 w ust. 2, w art. 31 w ust. 2, w art. 178 oraz w art. 232a we wstępie do wyliczenia, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „kierownik ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „dyrektor ośrodka pomocy społecznej”;

2) art. 56 otrzymuje brzmienie:

„Art. 56. Umowy, o których mowa w art. 54 ust. 1 i 2, zawiera się w ramach limitu rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, określonego w załączniku do lokalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1241 i 1302 oraz z 2026 r. poz. 26).”;

3) w art. 164 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rodzice, podmiot leczniczy, dyrektor domu pomocy społecznej, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego oraz inna instytucja lub osoba, które powzięły informację o dziecku uzasadniającą zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia, zgłaszają tę informację do ośrodka adopcyjnego działającego na terenie województwa, w którym przebywa dziecko.”;

4) w art. 176 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) opracowanie i realizacja lokalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w zakresie zadań na rzecz wspierania rodziny;”;

5) w art. 179 uchyla się ust. 2;

6) w art. 180 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) opracowanie i realizacja lokalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w zakresie zadań na rzecz pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej;”;

7) w art. 187 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) finansowe wsparcie lokalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w zakresie wspierania rodziny i rozwoju systemu pieczy zastępczej;”.

Art. 25. W ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r. poz. 246 i 1238) użyte w art. 7 w ust. 1 i 3 wyrazy „kierownik ośrodka pomocy społecznej zastępuje się wyrazami „dyrektor ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 26. W ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 1576 oraz z 2025 r. poz. 619 i 1301) użyte w art. 9, w art. art. 15 w ust. 1, w ust. 4 i w ust. 6 i 7 oraz w art. 22, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „kierownik

ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „dyrektor ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 27. W ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 110 i 187) w art. 22c w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) zasady o których mowa w pkt 1, stosuje się odpowiednio relacji między mieszkańcami domu pomocy społecznej, w których przebywają małoletni;”.

Art. 28. W ustawie z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. z 2025 r. poz. 1688) użyte w art. 34 pkt 7 wyrazy „osób bezdomnych” zastępuje się wyrazami „osób w kryzysie bezdomności”.

Art. 29. W ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829) użyte w art. 6 w ust. 8 wyrazy „kierownika ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się wyrazami „dyrektora ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 30. W ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, 1160 i 1837) użyte w art. 150 w ust. 10 wyrazy „kierownika ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się wyrazami „dyrektora ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 31. W ustawie z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg (Dz. U. z 2025 r. poz. 94) użyte w art. 24 w ust. 1b w pkt 5 wyrazy „osób bezdomnych” zastępuje się wyrazami „osób w kryzysie bezdomności”.

Art. 32. W ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 165) w art. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu „5. Program usług społecznych powinien być zgodny ze strategią polityki społecznej, o której mowa w art. 16b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, 1302 oraz z 2026 r. poz. 26)

Art. 33. W ustawie z dnia 9 sierpnia 2019 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r. (Dz. U. poz. 1143 oraz z 2024 r. poz. 1222) użyte w art. 24 w ust. 1 w pkt 4 wyrazy „osób bezdomnych” zastępuje się wyrazami „osób w kryzysie bezdomności”.

Art. 34. W ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm.⁷⁾) użyte w art. 94 w ust. 1 w pkt 7 wyrazy „osób bezdomnych” zastępuje się wyrazami „osób w kryzysie bezdomności”.

Art. 35. W ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 764, 1806 oraz z 2026 r. poz. 39) użyte w art. 15zzzzzza w pkt 1 w lit b wyrazy „osób bezdomnych” zastępuje się wyrazami „osób w kryzysie bezdomności”.

Art. 36. W Ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337, z późn. zm.⁸⁾) użyte w art. 311 w ust. 3 wyrazy „kierownika ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się wyrazami „dyrektora ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 37. W ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1207) użyte w art. 3 w ust. 2 wyrazy „kierownika ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się wyrazami „dyrektora ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 38. W ustawie z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2024 r. poz. 1509 oraz z 2025 r. poz. 290 i 759) użyte w art. 25 w ust. 2 wyrazy „kierownika ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się wyrazami „dyrektora ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 39. W ustawie z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1288, 1831 oraz z 2025 r. poz. 565 i 1812) użyte w art. 34 w ust. 2 wyrazy „kierownika ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się wyrazami „dyrektora ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 40. W ustawie z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 114) użyte w art. 12 w ust. 4 oraz w

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 620, 769, 794, 1165, 1173 i 1235.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 620, 621, 1301 i 1794 oraz z 2026 r. poz. 203.

art. 13 ust. 8 wyrazy „kierownika ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się wyrazami „dyrektora ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 41. W ustawie z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. z 2025 r. poz. 204) użyte w art. 21 w ust. 2 wyrazy „kierownika ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się wyrazami „dyrektora ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 42. W ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka - "Aktywny rodzic" (Dz. U. z 2024 r. poz. 858 oraz z 2025 r. poz. 619, 1083 i 1301) użyte w art. 13, w art. 22, w art. 42 w ust. 1, w ust. 3, w ust. 5 i 6 oraz w art. 49 ust. 2, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „kierownik ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „dyrektor ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 43. W ustawie z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz. U. z 2026 r. poz. 21) użyte w art. 4 ust. 4 wyrazy „kierownika ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się wyrazami „dyrektora ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 44. W ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. z 2025 r. poz. 620, 1746 i 1794) użyte w art. 142 w ust. 4, w ust. 8, w ust.10 w pkt 4 oraz w art. 198 we wstępie do wyliczenia, wyrazy „kierownik ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „dyrektor ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 45. W ustawie z dnia 12 września 2025 r. o bonie ciepłowniczym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia wysokości cen energii elektrycznej (Dz. U. z. poz. 1302 oraz z 2026 r. poz. 32) użyte w art. 4 ust. 4 wyrazy „kierownika ośrodka pomocy społecznej” zastępuje się wyrazami „dyrektora ośrodka pomocy społecznej”.

Art. 46. Do strategii rozwiązywania problemów społecznych opracowanych przez gminę i powiat oraz strategii w zakresie polityki społecznej opracowanych przez samorząd województwa przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 47. 1. Osoby, o których mowa w art. 47a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, zatrudnione w ośrodkach interwencji kryzysowej w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, nie

spełniające wymogów, o jakich mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b zachowują prawo do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach.

2. Osoby o jakich mowa w art. 47a ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, zatrudnione w ośrodkach interwencji kryzysowej w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, nie spełniające wymogów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a zachowują prawo do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach najpóźniej w okresie dwóch lat od wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 48. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 48a ust. 14 ustawy zmienianej w art. 1, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 48a ust. 14 ustawy zmienianej w art. 1, jednak nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 116 ust. 1b ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 116 ust. 1b ustawy zmienianej w art. 1, jednak nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 49. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 8, art. 2, art. 11 pkt 2–5, art. 15, art. 20 pkt 1, art. 24 pkt 2–6, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2030 r.

Za zgodność pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym
Małgorzata Wójcik
Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego
W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/